

Voorstel

Cluster	: Directie	Nummer	:
Portefeuillehouder	: Theo Faber	Datum vergadering	: 16 december 2024
Onderwerp	: Modelkeuze en uitvoeringskrediet vliegveld Ameland		

Voorgesteld besluit

1. Instemmen met het afbreken van de uitwerking van model B zoals besloten door de raad van 25 oktober 2021.
2. Instemmen met het uitwerken en uitvoeren van een renovatie & verduurzamingsplan voor het vliegveld en daarvoor een uitvoeringskrediet van € 580.000 ter beschikking te stellen.
3. Kennis nemen van de stand van zaken met betrekking tot de exploitatie van het vliegveld.
4. Instemmen met een hernieuwde/verlengde vestiging van een recht van opstal ten behoeve van de te renoveren/vervangen hangar op het terrein van het vliegveld.
5. Kennis nemen van een komend traject om te komen tot een recht van opstal ter realisatie van een hangaar direct gelegen naast en/of als onderdeel van de bestaande hangar.

Beoogd effect

Een functioneel vliegveld dat voldoet aan de wet- en regelgeving en eisen van de tijd en dat met regulier onderhoud een periode van circa 20 jaar vooruit kan.

Inleiding

Op 25 oktober 2021 heeft de raad haar voorkeur bepaald voor model B en opdracht gegeven tot uitwerking van een nieuwbouwplan voor de gebouwen behorende bij het vliegveld. Echter, gewijzigde externe omstandigheden hebben geleid tot het voorliggende voorstel, waarin renovatie van de toren en loslaten van toekomstig eigenaarschap van de hangaar(s) worden voorgesteld. Dit voorstel is gebaseerd op een herijking van ontwikkelingsmodellen.

Achtergrondinformatie

Historie

Het vliegveld Ameland kent een lange historie, het meest recente traject is hieronder weergegeven:

1. Raadsbrief 27-1-2021: Brief aan de raad conclusies evaluatie visie vliegveld Ameland
2. Presentatie themaraad 1-9-2021 met 3 modellen.
3. Raadsbesluit 25-10-2021: keuze model B (volledige nieuwbouw) en voorbereidingskrediet.
4. Brief college 12-4-2022 aan raad (A3 l.i.s 27-6): overeenstemming over sloop hangaar.
5. Presentatie Kwaliteitsimpuls Vliegveld 7 september 2022 met ontwerp ADEMA, kosten € 2.2 ipv 1.2 mln. ex BTW.
6. Raadsbrief 28 februari 2023: aankondiging quickscan en uitloop.
7. Raadsbrief Quickscan elektrisch vliegen: raadsbrief 21 november 2023.
8. 13 maart 2024: thema-avond.

Dit recente traject is gevolgd op een traject wat loopt sinds circa 2008. Sinds dat moment is gesproken over de toekomst van het veld en de daar aanwezige bebouwing. Ook is in 2008 de LuchtvaartWet gewijzigd en een omzettingsregeling van kracht geworden. Binnen deze omzettingsregeling wordt gewerkt aan het door de provincie Friesland te nemen LuchthavenBesluit.

Actualisatie modellen

In de raadsbrief van 21 november 2023 heeft het college aangekondigd de modellen voor de toekomst van het vliegveld te actualiseren. Deze actualisatie heeft inmiddels plaatsgevonden. In bijlage 1: notitie actualisatie modellen is dit uitgeschreven.

Op basis van deze notitie wordt voorgesteld om de volgende stappen te zetten:

- Het geven van uitvoering aan een renovatie- & verduurzamingsplan voor het luchthavengebouw.
- Het plegen van diverse onderhoudswerkzaamheden aan het veld.
- Het afzien van een gemeentelijke rol in de realisatie en exploitatie van de overdekte vliegtuigstalling.

In de notitie Kostenopzet Vliegveld, opgenomen als bijlage 2 bij dit voorstel, wordt het renovatie- en verduurzamingsplan nader toegelicht. De bijbehorende begroting is als bijlage 2a ter inzage beschikbaar bij de griffie.

Bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering gaat in op

1. De exploitatie modellen
2. De rechten van opstal

Exploitatie

In de achterliggende periode is hard gewerkt om alle informatie beschikbaar te krijgen zodat de provincie Friesland het Luchthaven besluit kan gaan nemen. Naar verwachting zal dit nog een doorlooptijd kennen van circa 1 jaar tot het moment van vaststelling. In deze periode wordt ook nog nagedacht over de toekomstige bedrijfsvoering van het vliegveld. De investeringsbereidheid van gebruikers hangt samen met inzicht in de wijze waarop de gemeente de exploitatie van het vliegveld ziet in de toekomst. Om deze reden is een notitie bijgevoegd waarin wordt ingegaan op de exploitatie van het vliegveld en de afwegingen die daarin tot nu toe zijn gemaakt.

Deze notitie is bijgevoegd als bijlage 3: Notitie exploitatie vliegveld Ameland.

Ten aanzien van de exploitatie wordt op dit moment geen besluit gevraagd van de raad.

Rechten van opstal

In de huidige situatie bevindt zich één vliegtuigstalling op het terrein, waarvoor een recht van opstal is gevestigd. De ambitie is om in goed overleg met de eigenaar te realiseren dat de beeldkwaliteit van deze hangaar door hem wordt verbeterd. Om de eigenaar voldoende zekerheid te geven over de toekomst van het vliegveld, is er in plaats van het huidige recht van opstal een nieuwe overeenkomst samengesteld waarin de afspraken over en weer zijn beschreven. Het definitief vaststellen van het Luchthavenbesluit is voor beide partijen een essentiële voorwaarde om tot nieuwe afspraken te kunnen komen. Deze nieuwe formulering van de bestaande afspraken ligt nu ter besluitvorming voor. De overeenkomst ligt ter inzage bij de griffie.

Omdat er bij gebruikers behoefte is aan “eigen” stalling, is gekeken naar de mogelijkheid om hierin te faciliteren. Met gebruikers zijn hierover gesprekken gevoerd in de begeleidingsgroep en daarbuiten. Gezien het beperkte aantal vliegbewegingen van het vliegveld en de toekomstige beeldkwaliteit, is het voorstel om in elk geval één extra vliegtuigstalling mogelijk te maken. Daarbij is het van belang om onderscheid te maken tussen bedrijfsmatig en recreatief gebruik van het veld. Intentie is om juist het

recreatief gebruik te faciliteren. Voorstel is om een kader te ontwikkelen waarbinnen deze extra vliegtuigstalling mogelijk zal worden gemaakt. Daarbij moet ten aanzien van de criteria gedacht worden aan:

1. Een beperking in de omvang van de stalling.
2. Een aantoonbare binding van de gebruikers/initiatiefnemers met Ameland.
3. Het primaat ligt op stalling van "eigen" vliegtuigen.
4. Het bouwplan moet binnen het bouwvlak liggen en mag niet leiden tot aanpassing van stijg/landingsbanen en of beperking van zicht vanuit de toren.
5. Samenhang met de reeds aanwezige en/of nieuw te bouwen vliegtuigstalling is een pré.
6. Het is denkbaar dat deze stalling een tijdelijk karakter heeft.

Nevenvoordeel van deze oplossing is, dat de huidige (storende) buitenopslag definitief tot het verleden zal kunnen behoren.

Dit is nog geen volledig toetsingskader maar is wel richtinggevend in de gesprekken met initiatiefnemers. Voor een toekomstig, nieuw te vestigen recht van opstal zal een separaat toewijzings- en besluitvormingsproces moeten worden opgezet.

Argumenten

Renovatie toren en loslaten toekomstig eigenaarschap hangaar(s).

De keuze voor renovatie van de toren en het handhaven van de bestaande rolverdeling tussen gemeente en gebruikers als het gaat om de stalling van vliegtuigen wordt gedaan om de volgende redenen:

1. Er wordt duidelijkheid gegeven aan de gebruikers over de toekomst van het veld.
2. Het vliegveld wordt een duidelijk perspectief gegeven.
3. De keuze laat ruimte om het elektrisch vliegen tot ontwikkeling te laten komen. In de huidige fase worden voorzieningen getroffen zodat het laden van elektrische vliegtuigen in de toekomst kan worden gefaciliteerd.
4. De investeringsomvang wordt verkleind ten opzichte van nieuwbouw.
5. Bij de gebruikers is draagvlak voor deze keuze mits voldoende ruimte wordt gelaten voor de (her-)ontwikkeling van de huidige hangaar al dan niet in combinatie met realisatie van een 2^e (kleinere) hangaar voor particuliere vliegers.

De volgende redenen liggen ten grondslag aan de bijstelling van de plannen:

1. Sterke stijging van de bouwkosten door inflatie.
2. Een stijging van de rente.
3. Een verbeterd zicht op de daadwerkelijke kosten voor de bouw van de ontworpen voorziening.
4. Een beoordeling van Hûs & Hiem ten aanzien van het ontwikkelde ontwerp waarbij geen zicht is op een positief advies.
5. Duidelijkheid geven aan de gebruikers over de toekomst van het veld.
6. De ruimte laten om het vliegveld in de toekomst aan te passen voor elektrisch vliegen.
7. De investeringsbehoefte verkleinen ten opzichte van nieuwbouw.

Kosten en dekking

Voor nu vallen de financiële aspecten uiteen in twee aspecten:

- 1: renovatie van het luchthavengebouw (€ 255.000).
- 2: groot onderhoud veld (€ 325.000).

De totale investering bedraagt dan ook € 580.000 inclusief BTW.

De kosten voor deze aspecten zijn in beeld gebracht in separate begrotingen per onderdeel.

In de meerjarenbegroting is voor het jaar 2025 rekening gehouden met een investeringsbedrag van € 600.000, met een afschrijvingsperiode van 20 jaar. Er is derhalve financiële dekking voor deze investering.

Risico's of kanttekeningen

De volgende risico's of kanttekeningen zijn te plaatsen bij het huidige voorstel:

1. Luchtvaartbesluit: Het luchthavenbesluit van de provincie Friesland kan nog aanvullende voorwaarden opleggen, wat impact kan hebben op de exploitatie.
2. Stikstof/geluid: Het vliegveld valt onder een overgangsregeling wat betreft stikstofbelasting, wat van invloed kan zijn op de mogelijkheden om voor de hangaar(s) tot voorspoedige vergunningverlening te komen in het kader van de Omgevingswet.
3. Exploitatie: De uitbesteding van de exploitatie vereist zorgvuldige afstemming en afbakening van verantwoordelijkheden tussen gemeente en exploitant. Voor nu wordt ingezet op het voortzetten van de huidige exploitatie, waarbij het komende jaar dient als onderzoeksjaar. Voorlopig hoeft de raad geen besluiten te nemen met betrekking tot de exploitatie.
4. Recht(en) van opstal bestaande en/of nieuwe vliegtuigstallingen: er bestaat een risico op bezwaar bij het verlenen van rechten van opstal, wat zorgvuldig moet worden behandeld. Beoordeeld is, dat het huidige recht van opstal niet nieuw is maar dat nadere afspraken worden gemaakt voor de komende periode. Dit neemt niet weg dat er altijd kans is dat partijen hier bezwaar tegen zullen maken.
5. Gezien de voorgenomen ontwikkelingen van de vliegtuigstalling(en) zal Hûs & Hiem over deze plannen om een oordeel worden gevraagd.
6. Er zal een "interim havenmeester" worden aangesteld voor een periode van circa 1 jaar, met als intentie om de exploitatie ook daarna ongewijzigd voort te zetten. Het daartoe te plegen onderzoek kan echter nog leiden tot nieuwe afwegingen in het komende jaar.
7. Uit overleg met gebruikers is de wens naar voren gekomen om uitdrukkelijk ook een tijdelijke vliegtuigstalling mogelijk te maken. Het college wil meegaan in deze wens onder de voorwaarde dat ook deze tijdelijke vliegtuigstalling past binnen de kaders zoals gesteld in de Welstandsnota zoals deze gelden voor een permanent gebouw.
8. Als oplossing voor de lage ligging van de taxi- en start/landingsbaan is voorgesteld om te kiezen voor herprofilering van deze beide banen. Dit is een structurele oplossing. Deze oplossing vraagt een intensief voorbereidingstraject met IL&T en gebruikers omdat er tijdelijk geen taxibaan zal zijn en het de vraag is hoelang het duurt voordat er weer gebruik kan worden gemaakt van de nieuw geprofileerde en ingezaaide baan. Het risico bestaat dat dit geruime tijd in beslag zal kunnen nemen. Om deze redenen zijn deze werkzaamheden in basis al bedacht buiten twee vliegseizoenen (najaar 2025 en najaar 2026).
9. Op dit moment er is op het vliegveld een brandweerauto aanwezig. Op basis van nieuwe regelgeving is dat geen formele eis meer. Met de veiligheidsregio zal overleg worden gevoerd over de opvolging bij calamiteiten in de toekomst. Of de huidige brandweerauto daar onderdeel van is, is op dit moment nog niet duidelijk.
10. De gebruikers van het vliegveld zijn meegenomen in de planvorming en is gevraagd om in goed onderling overleg te komen tot overeenstemming over de gebruikerswensen. Dit voorstel is dan ook besproken in de begeleidingsgroep. In de begeleidingsgroep is breed draagvlak voor het huidige voorstel. Dit is mede ook vastgelegd in een schrijven vanuit de begeleidingsgroep die als bijlage bij dit voorstel is gevoegd (bijlage 4).

Gezien de risico's en kanttekeningen worden planning en uitvoering zorgvuldig gemonitord en wordt bij eventuele wijzigingen de raad tijdig geïnformeerd.

Planning en uitvoering

Na instemming door de raad worden de gebruikers van het veld en belanghebbenden in de omgeving geïnformeerd. Daarnaast zullen de volgende stappen worden doorlopen:

1. In 2025 zal een hernieuwde overeenkomst worden gesloten met betrekking tot het bestaande recht van opstal. Het voornemen om dit vernieuwde recht van opstal te vestigen, zal worden gepubliceerd. Er zal mits onderbouwd met een haalbaar plan een recht van opstal kunnen worden verstrekt aan een nieuwe partij indien deze zich meldt.
2. Het luchthavengebouw zal worden gerenoveerd (start uitvoering waarschijnlijk najaar 2025 ivm gebruik in het vliegseizoen).
3. De beschreven investeringen in veld en terrein zullen in opdracht worden gegeven. Deze werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd in het najaar van 2025 en het najaar van 2026.

Het college van burgemeester en wethouders,

Leo Pieter Stoel
burgemeester

Roelof Burghoorn
Locosecretaris-directeur

Besluit

Cluster : Directie **Nummer** :
Portefeuillehouder : Theo Faber **Datum vergadering** : 16 december 2024
Onderwerp : Modelkeuze en uitvoeringskrediet vliegveld Ameland

De raad van de gemeente Ameland,

Overwegende,

- dat het vliegveld Ameland een belangrijke voorziening is voor de bereikbaarheid en de toeristische recreatieve infrastructuur;
- dat uit onderzoek is gebleken, dat het Vliegveld Ameland een kwaliteitsimpuls heeft;
- dat in de achterliggende periode in samenspraak met gebruikers een integrale plan voor deze kwaliteitsimpuls is uitgewerkt;

besluit:

1. In te stemmen met het afbreken van de uitwerking van model B zoals besloten door de raad van 25 oktober 2021.
2. In te stemmen met het uitwerken en uitvoeren van een renovatie & verduurzamingsplan voor het vliegveld en daarvoor een uitvoeringskrediet van € 580.000 ter beschikking te stellen.
3. Kennis te nemen van de stand van zaken met betrekking tot de exploitatie van het vliegveld.
4. In te stemmen met een hernieuwde/verlengde vestiging van een recht van opstal ten behoeve van de te renoveren/vervangen hangar op het terrein van het vliegveld.
5. Kennis te nemen van een komend traject om te komen tot een recht van opstal ter realisatie van een hangaar direct gelegen naast en/of als onderdeel van de bestaande hangar.

Ballum, 16 december 2024

Leo Pieter Stoel
voorzitter

Jacqueline Metz
griffier